

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права
«Затверджую»

Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	Сторінка 1 з 4
---------------------------	--	-------------------

Завідувач кафедри
 /Перегуда Є.В./

«19» червня 2021 р.

Розробники силабуса
 /Мотузенко Б.І./
/Яхно О.О./

СИЛАБУС Конфліктологія

1) Шифр за освітньою програмою: ОК32
2) Навчальний рік: 2021-2022
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 28 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 281 «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»
8) Статус освітнього компоненти: обов'язкова
9) Семестр: II
11) Контактні дані викладачів: доц., к.соціол.н. Мотузенко Б.І. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=143437 Контакти: (050)730-55-48; E-mail: motuzenko.bi@knuba.edu.ua
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Державне та муніципальне управління», «Правове регулювання публічного управління»
14) Мета курсу: надання майбутнім фахівцям з публічного управління знань та вмінь визначення причин, функцій, основного змісту, умов виникнення та наслідків перебігу конфліктів, а також засобів їх вирішення та розв'язання в сучасному суспільстві.
15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
4.	ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК02
5.	ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК02 СК01 СК05

		Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері місцевої діяльності»	Сторінка 1 з 4
6.	ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК01 СК05

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні положення й категорії конфліктології;
- основні конфліктологічні концепції;
- динамічні й статичні характеристики конфліктів;
- причини, функції, умови й наслідки перебігу конфліктів і засоби їх врегулювання;
- соціальні та психологічні мотиви конфліктів в сфері публічного управління;
- сучасні методи збору та опрацювання інформації про конфлікти;
- проблеми врегулювання управлінських конфліктів на різних рівнях.

вміти:

- оперувати найважливішими категоріями конфліктології та теорії переговорів;
- аналізувати і давати оцінку конкретним конфліктним ситуаціям у політичному процесі;
- знаходити шляхи й засоби попередження конфліктів;
- працювати в мультинаціональному та мультикультурному середовищі;

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
20	20		контрольна робота - 1	80	Залік
Сума годин:				120	
Загальна кількість кредитів ECTS				4	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				40(1,33)	

17) Зміст курсу:

Лекції

МОДУЛЬ I. Теоретичні засади конфліктології

Змістовий модуль 1. Конфліктологія як галузь знання

Тема 1. Вступ до конфліктології

Тема 2. Історія становлення і розвитку конфліктології

Тема 3. Конфлікт як соціальне явище, його сутність та причини виникнення

МОДУЛЬ II. Типологія конфліктів

Змістовий модуль 2. Типи конфліктів

Тема 4. Типологія конфліктів та їх особливості

Тема 5. Політичні конфлікти. Етнонаціональні конфлікти

Змістовий модуль 3. Конфлікти у сфері публічного управління

Тема 6. Управлінські та організаційні конфлікти

Тема 7. Особливості конфліктів у сфері публічного управління

Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	Сторінка 1 з 4
---------------------------	--	-------------------

МОДУЛЬ III. Управління конфліктами

Змістовий модуль 4. Технології врегулювання конфліктів

Тема 8. Засоби розв'язання і управління конфліктами

Тема 9. Основні характеристики, стратегія і тактика переговорного процесу.

Змістовий модуль 5. Ефективне спілкування та розв'язання конфліктів у сфері публічного управління

Тема 10. Технології ефективного спілкування у сфері управління.

Практичні заняття

МОДУЛЬ I. Теоретичні засади конфліктології

Змістовий модуль 1. Конфліктологія як галузь знання

Тема 1. Вступ до конфліктології

1. Об'єкт і предмет конфліктології.
2. Основні принципи та проблематика досліджень конфліктів.
3. Методологічні проблеми визначення об'єкта і вивчення конфлікту.
4. Основні поняття та категорії конфліктології.
5. Підходи вітчизняної та західної конфліктології.

Тема 2. Історія становлення і розвитку конфліктології

1. Ідеї про природу конфліктів у Стародавньому світі та в епоху середньовіччя.
2. Знання про походження конфліктів у період Нового часу
3. Основні ідеї розвитку конфліктології XIX ст..
4. Сучасні теорії конфліктології.
5. Становлення та розвиток конфліктології в Україні.

Тема 3. Конфлікт як соціальне явище, його сутність та причини виникнення

1. Визначення конфлікту та його особливості як складного соціального явища.
2. Функції та соціальні чинники конфлікту. Позитивні й негативні функції конфліктів.
3. Структура та динаміка конфлікту. Етапи протікання конфлікту.
4. Соціологічні, функціональна та психологічні теорії виникнення конфліктів.
5. Причини виникнення конфліктів.

МОДУЛЬ II. Типологія конфліктів

Змістовий модуль 2. Типи конфліктів

Тема 4. Типологія конфліктів та їх особливості

1. Поняття та особливості і класифікація міжособистісного конфлікту.
2. Поняття групових і міжгрупових конфліктів.
3. Специфіка структури міжгрупового конфлікту
4. Класифікація групових і міжгрупових конфліктів.
5. Конфлікти в соціокультурній і релігійній сфері суспільства.
6. Конфлікти у сфері економіки.

Тема 5. Політичні конфлікти. Етнонаціональні конфлікти

1. Природа та особливості політичних конфліктів.
2. Типології і типи політичних конфліктів.
3. Причини політичних конфліктів.
4. Сутність, причини, структура, типологія етнонаціональних конфліктів
5. Особливості політичних конфліктів в тоталітарних і демократичних режимах.
6. Політичні конфлікти в сучасній Україні й шляхи їх розв'язання.

Змістовий модуль 3. Конфлікти у сфері публічного управління

Тема 6. Управлінські та організаційні конфлікти

1. Чинники виникнення і типології управлінських конфліктів.
2. Теоретичні підходи дослідження управлінських та організаційних конфліктів.
3. Сутність і причини управлінських конфліктів.
4. Структура, динаміка управлінських конфліктів.
5. Управлінські конфлікти, їх типологія та різновиди.

Тема 7. Особливості конфліктів у сфері публічного управління

1. Конфлікти в сфері публічного управління.
2. Чинники впливу і середовища у виникненні конфліктів в публічному управлінні.
3. Специфіка конфліктів в сфері публічного управління..
4. Структура, типологія конфліктів в сфері публічного управління.
5. Ускладнення при виявленні та попередженні управлінських конфліктів.

МОДУЛЬ III. Управління конфліктами

Змістовий модуль 4. Технології врегулювання конфліктів

Тема 8. Засоби розв'язання і управління конфліктами

Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	Сторінка 1 з 4
---------------------------	--	-------------------

1. Зміст процесу управління конфліктами.
2. Методи управління конфліктами.
3. Прийоми і засоби попередження конфліктів.
4. Технології розв'язання конфліктів
5. Медіація як форма управління конфліктами.

Тема 9. Основні характеристики, стратегія і тактика переговорного процесу.

1. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки.
2. Види і функції переговорів.
3. Суб'єкти і предмет переговорів.
4. Переговорний процес: підходи, стратегії поведінки, технології.
5. Способи ведення міжнародних переговорів.
6. Моделі поведінки партнерів у переговорному процесі.

Змістовий модуль 5. Ефективне спілкування та розв'язання конфліктів у сфері публічного управління

Тема 10. Технології ефективного спілкування у сфері управління.

1. Зміст технологій ефективного спілкування.
2. Технології ефективного спілкування в управлінському конфлікті.
3. Медіація як форма управління конфліктами.
4. Роль, місце та впливи третьої сторони з розв'язання управлінських конфліктів.
5. Техніки вербального і невербального спілкування як інструменти налагодження дієвої комунікації і врегулювання конфліктних ситуацій.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та заочної форми навчання

1. Категорії та функції конфліктології.
2. Загальнонаукові та спеціальні методи конфліктології.
3. Формування та основні етапи розвитку конфліктології в Україні.
4. Історія конфліктології (до ХХ ст.)
5. Місце та роль конфліктології в системі соціальних наук.
6. Внесок давньогрецьких мислителів у розвиток конфліктології.
7. Основні ідеї розвитку конфліктології ХХ ст..
8. Характеристика “функціональної” та “конфліктної” парадигм у розумінні конфлікту.
9. Сутність наукового підходу до конфліктів в теорії Г. Зіммеля.
10. Фрейдистський підхід до внутрішнього конфлікту особистості.
11. Сутність концепції позитивно-функціонального конфлікту Л. Козера.
12. Розвиток сучасної конфліктології крізь призму її історії.
13. Характеристика конфліктів (К. Левін, М. Дойч).
14. Конфліктологічна концепція Р. Дарендорфа.
15. Сутність конфлікту як соціального явища.
16. Структура і учасники конфлікту.
17. Фонові фактори виникнення та розвитку конфлікту.
18. Архаїчна і сучасна культура: прояви конфліктів.
19. Соціальні функції конфліктів.
20. Класифікації конфліктів.
21. Джерела та причини соціальних конфліктів.
22. Рушійні сили конфлікту.
23. Війна як форма міжнародного (міждержавного) конфлікту.
24. Міжнародно-правовий конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.
25. Конфлікти у малих соціальних групах.
26. Конфлікт і маніпуляція. Маніпуляції в конфліктах.
27. Конфлікти у малих соціальних групах.
28. Функції і стратегії ведення переговорів.
29. Арбітраж як форма регулювання конфлікту.
30. Суть і принципи посередництва в конфлікті.
31. Характеристика потенційних опонентів – головних суб'єктів конфлікту.
32. Специфіка конфліктної свідомості; риси і типології конфліктантів.
33. Соціальні “ролі” учасників конфліктної взаємодії.
34. Сутність конфліктної ситуації.
35. Соціальне напруження: його показники і стадії.
36. Поняття “ескалація конфлікту”, її основні характеристики.
37. Характеристика передконфліктної стадії конфлікту.
38. Сутність післяконфліктної стадії конфлікту.

Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	Сторінка 1 з 4
---------------------------	--	-------------------

39. Основні стратегії і тактики конфліктної взаємодії.
40. Методи управління конфліктом.
41. Структура управління конфліктною ситуацією.
42. Витоки багатоманітності соціальної конфліктності.
43. Економічний конфлікт: поняття, сутність, причини виникнення, різновиди.
44. Предмет та об'єкт політичного конфлікту, специфіка його протікання.
45. Особливості протікання та вирішення конфліктів у культурній сфері.
46. Загальна характеристика релігійних конфліктів.
47. Сутність і природа етнонаціональних конфліктів, шляхи їх розв'язання.
48. Своєрідність конфліктів у моральній сфері.
49. Типи соціально-професійних конфліктів.
23. Конфлікти в трудовому колективі: причини, шляхи попередження та розв'язання.
50. Конфліктогенні чинники в сімейно-побутових конфліктах.
51. Глобальні конфлікти цивілізації: особливості перебігу.
52. Юридичний конфлікт: сутність та його природа.
53. Державно-управлінські конфлікти в сучасній Україні: причини, шляхи розв'язання.
54. Політичні форми регулювання конфліктів (переговори, посередництво).
55. Організаційно-управлінський конфлікт: сутність, причини, шляхи вирішення.
56. Причини виникнення конфліктів у сфері публічного управління.
57. Різновиди конфліктів у сфері публічного управління.
58. Особливості виникнення і протікання конфліктів у сфері публічного управління.
59. Відносини між девелоперами, підрядниками та покупцями як потенційними учасниками конфліктів.
60. Конфліктні наслідки незаконної та стихійної забудови і їх вирішення у сфері публічного управління.

Питання підсумкового контролю

1. Об'єкт і предмет конфліктології.
2. Основні принципи та проблематика досліджень конфліктів.
3. Методологічні проблеми визначення об'єкта і вивчення конфлікту.
4. Основні поняття та категорії конфліктології.
5. Підходи вітчизняної та західної конфліктології.
6. Ідеї про природу конфліктів у Стародавньому світі та в епоху середньовіччя.
7. Знання про походження конфліктів у період Нового часу
8. Основні ідеї розвитку конфліктології XIX ст..
9. Розвиток конфліктології XX ст.
10. Сучасні теорії конфліктології.
11. Становлення та розвиток конфліктології в Україні.
12. Визначення конфлікту та його особливості як складного соціального явища.
13. Функції та соціальні чинники конфлікту. Позитивні й негативні функції конфліктів.
14. Структура та динаміка конфлікту.
15. Етапи протікання конфліктів.
16. Соціологічні, функціональна та психологічні теорії виникнення конфліктів.
17. Причини виникнення конфліктів.
18. Поняття та особливості і класифікація міжособистісного конфлікту.
19. Поняття групових і міжгрупових конфліктів.
20. Конфлікти в сфері управління.
21. Конфлікти в соціокультурній і релігійній сфері суспільства.
22. Конфлікти у сфері економіки.
23. Специфіка структури міжгрупового конфлікту
24. Класифікація групових і міжгрупових конфліктів.
25. Чинники виникнення і типології конфліктів в організаціях.
26. Попередження та подолання організаційних конфліктів.
27. Сутність і причини етнонаціональних конфліктів.
28. Структура, типологія, динаміка етнонаціональних конфліктів.
29. Специфіка структури міжгрупового конфлікту
30. Суб'єкти і предмет переговорів. Види і функції переговорів.
31. Чинники виникнення і типології конфліктів в організаціях.
32. Попередження та подолання організаційних конфліктів.
33. Технології ефективного спілкування як засіб подолання конфліктів
34. Чинники впливу і роль середовища у виникненні конфліктів в публічному управлінні.
35. Структура, типологія конфліктів в сфері публічного управління.

Шифр спеціальності 281	Назва спеціальності, ОП «Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	Сторінка 1 з 4
---------------------------	--	-------------------

36. Структура, типологія, динаміка етнонаціональних конфліктів.
37. Зміст процесу управління конфліктами.
38. Методи управління конфліктами. Технології розв'язання конфліктів
39. Прийоми і засоби попередження конфліктів.
40. Медіація як форма управління конфліктами.
41. Зміст технологій ефективного спілкування.
42. Технології раціональної поведінки та ефективного спілкування в конфлікті.
43. Медіація як форма управління конфліктами.
44. Роль, місце та впливи третьої сторони з розв'язання конфліктів.
45. Техніки вербального і невербального спілкування в процесі розв'язання конфліктів.
46. Переговорний процес: підходи, стратегії поведінки, технології.
47. Способи ведення міжнародних переговорів.
48. Моделі поведінки партнерів у переговорному процесі.
49. Причини виникнення та різновиди конфліктів у сфері публічного управління.
50. Особливості виникнення і шляхи розв'язання конфліктів у сфері публічного управління.

18) Основна література:

Методичне забезпечення дисципліни

1. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 564 с. URL: <https://usnd.to/CwPU>.
2. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. Київ : Центр учбової літератури, 2018. - 175 с. <https://usnd.to/CwAH>.
3. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31879>.

19) Додаткові джерела:

1. Гарькавець С. О. Соціальні конфлікти – пропозиція нової класифікації / С. О. Гарькавець // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2018. - № 2. - С. 87-98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tippp_2018_2_12.
2. Герасимович В. А. Особливості участі "третьої сторони" у політичному переговорному процесі / В. А. Герасимович // Гілея: науковий вісник. - 2016. - Вип. 113. - С. 336-339. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_113_87.
3. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія [Електронний ресурс] навч. посібник / Л. М. Ємельяненко, В. М. Петюх, Л. В. Торгова, А. М. Гриненко. Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 315 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3134#section-2>.
4. Інтерпретації російсько-українського конфлікту в західних наукових і експертноаналітичних працях / [В. Кулик та ін.] ; за ред. В. Кулика ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. - Київ : ІПіЕНД, 2020. – 325 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Kulyk-et-al-Interpretations-of-Russian-Ukrainian-conflict-in-Western-publications-IPiEND-2020.pdf>
5. Карлов Т. В. Теоретичні засади конфліктної взаємодії в публічному управлінні. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. 2. С. 104–110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2015_2_18
6. Карлов Т. Удосконалення механізмів управління конфліктами у взаємодії органів влади та громадськості в Україні: регіональний підхід / Тимофій Карлов // Держ. упр. та місц. самоврядування : зб. наук. пр. – 2018. – Вип 3(38). – С. 69 – 74. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_03\(38\)/11.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_03(38)/11.pdf).
7. Курбан О.В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі [Текст]: навчальний посібник / О.В.Курбан. – Київ: ВІКНУ, 2016. – 286 с. URL: <http://www.interinf.chnu.edu.ua/res/interinf/Inf%20vijny.pdf>.
8. Лопатченко І.М. Система медіації як важлива складова вирішення конфліктів у взаємодії органів влади і громадськості. 2019. URL: <https://usnd.to/Cwua>.
9. Миронова О.М. Конфліктологія: навч. посіб. / О.М. Миронова, О.В. Мазоренко. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 167 с. URL: <https://usnd.to/CweL>.
10. Могилевцев В.В. Релігійний конфлікт як об'єкт наукового дослідження: проблеми й перспективи / В. В. Могилевцев // Наука. Релігія. Суспільство. - Донецьк, 2011. № 4. - С. 119-124 . URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrs_2011_4_23.
11. Павлютенков Є. М., Крижко В. В., Калошин В. Ф. Конфлікти: сутність і подолання / Павлютенков Є. М. Стрес у педагогічній діяльності / Калошин В. Ф.— Х.: Вид. група «Основа», 2008. URL: <http://teacherjournal.in.ua/blog/articles/10351/5----.pdf>.
12. Пірен М. І. Конфліктологія. - К.: МАУП, 2007. - 360 с. URL:

<http://librarium.freehostia.com/human/konfliktologija/09/piren-konfliktologija.htm>

13. Політичні конфлікти та кризи: мобілізаційні чинники громадянської активності: монографія / [П. П. Щедрова та ін.] ; Ун-т ім. Альфреда Нобеля. - Дніпро : Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. – 200 с. URL: <https://usnd.to/Cwyu>.

14. Ральф Дарендорф о социальных конфликтах. URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2010/3/6.pdf>.

15. Сивогракова З. А., Алексєєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. – Харків: УкрДУЗТ, 2020. – 52 с URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/3196/1/Конспект%20лекцій.pdf>.

16. Слюсарев І.О. Практичні аспекти управління конфліктами в системі місцевого самоврядування // Право та державне управління. 2019 р., №4. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2019/47.pdf.

17. Стрельцов Є.Л. До питання про сутність та види міжнародних конфліктів // Юридичний вісник. - 2014. - № 4 (33). – С. 133-137. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npau_2014_4_27.

18. Тихомирова Є.Б. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник / Є.Б.Тихомирова, С.Р.Постоловський С.Р. – Рівне: Перспектива, 2007. – 389 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/417/1/conflictology.pdf>.

19. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навч. посіб. / М.В. Цюрупа. – К.: Кондор, 2009. – 192 с. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/osn_conflict.pdf.

20. Шеллинг Т. Стратегія конфлікту / Т. Шеллинг. – М.: ИРИСЭН, 2007. – 366 с. URL: <https://usnd.to/Cw8o>.

Інформаційні ресурси

<http://library.knuba.edu.ua/>. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури.
<http://org2.knuba.edu.ua/>. Освітній сайт КНУБА.

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота					Індивідуальне завдання	Сума
М1	М2		М3			
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5		
15	15	15	15	10	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, іспиту.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати знання з пропущеної теми викладачу до складання заліку, іспиту.
4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/enrol/index.php?id=3134>